

hvoraf vi skulle have denne Vare, fornemlig Stude, gaa ud af Landet, dels i mager Tilstand til Hertugdømmerne, dels som Fedelvæg til England. I Mæret 1880 til Exempel er udført, Indførelsen fradraget, af Dyr og Rør 70,857 Stkr.

Kreaturerne tage Huden med sig, og denne maa kjøbes tilbage af Garberne fordyret med Transport, Salining, Kommissjon, Assurance o. s. v. Denne Slags Huder anvendes fornemlig til Tamtsaallæder og Bindsaallæder, der mest bruges til lettere Herrefodtøi og svært Damefodtøi. Til anden svært Brug behøves kraftigere Huder, der i Reglen ikke kan faaes af det tamme Kreatur. Grunden er rimeligvis den, at Studen tidligere brugtes til Trædyr, og da opnaaede en højere Alder, 7—8 Aar, inden den solgtes til Fedning, medens Studen nu drives til fuld Udvikling allerede i sit 3die Aar, hvorved Huden ikke bliver kraftig nok.

Til svært Læder maa derfor nu benyttes Wildthuder, der væsentlig faaes fra Sydamerika, og da vort fugtige Klima kræver meget stærkt og fast Saalelæder, ere vi fornemlig henviste til en bestemt Sort Huder, der gaa under Navn af Rio Janeiro-Huder. Disse ere kraftige Varer af en meget fast Struktur, men lide under en daarlig Afslagning, hvorved de faae Snitter og Huller, og desuden plages disse Dyr stærkt af Bylder fremkaldte ved Insektstik, som forringer Hudens Værdi i høj Grad. Stulle Huderne udkjøbes for at blive frie for disse Feil, blive de meget dyre og kunne ofte slet ikke staves, og herved bliver Konkurrencen med Udlandet i høj Grad vanskeliggjort. I Sydhvstland, Schweiz, Elzas og flere Stæder bruges Dyr endnu som Trædyr, og deres Huder kunne derfor benyttes til det svære Læder, men for os at forskrive Huderne derfra, bliver ved Transport, Kommissionsgebyr o. s. v. for dyrt, og desuden have de udenlandste Fabrikanter paa Pladsen Fordelen af selv at kunne udjøre deres Vare, foruden at de i Fragt spare paa hvert Pund Værd 2 Ore, paa hvert Pd. raa Hud 5 Ore. Jeg har selv gjort Forsøget med Indkjøb af denne Sort Huder, der veiede i Gjennemsnit 100 Pd. pr. Stk. raa og gav i Gjennemsnit 50 Pd. færdig Læder. Til hver Pund garvet Læder gaar c. 7 Pd. Værd, alt saa til hver Hud 350 Pd. Værd. Regne vi, at Udlandingen sparer 2 Ore i Fragt paa hvert Pd. Værd, udgjør dette 7 Kr. og 5 Ore i Fragt pr. Pd. raa Hud, alt saa 5 Kr., kan Fabrikanten i Udlandet altjaa siges at have en mindre Udgift pr. 50 Pd. færdigt Læder af 12 Kr. alene ved Indkjøbet af Raamaterialerne, hvilket bliver 24 Ore pr. Pd., medens den Toldbeskyttelse, Garberne heri Landet nyde, kun er 15 Ore ifølge det nye Lovforslag. Forholdet bliver endnu ugunstigere for os ved, at Arbeidslønnen i Udlandet er mindre end her og kan være mindre, fordi det store Marked, som Producenten har for sig, gjør, at han kan drive sit Haandværk fabrikmæssigt. Hos os maa Garberiet væsentlig drives som Haandværk, thi Udlandets Markeder ere lukkede for os paa Grund af udenlandsk Told og vor Mangel paa her omtalte Raaprodukter, og det indenlandste Marked alene taalder ikke nogen stor Fabriksproduktion. Ved Fabriksbrug, hvor Alt drives i det Store, der anvendes Arbeideren stadig, maaste hele sin Levetid til en enkelt Del af Arbeidet, som han derfor erhverver sig en overordentlig Dygtighed i, medens ved Haandværket den enkelte Arbejder maa give sig af med alle de forskjellige Arbejder og derfor ikke kan opnaa saa stor Dygtighed i det enkelte som Fabrikarbeideren og derfor heller ikke levere saa meget og saa godt Arbejde i samme Tid som denne. Til Gjengjæld bliver han ikke den tankeløse Maskine som denne, men udvikles mere i aandelig Henseende og bliver derfor ikke saa let et Bytte for socialistiske Følkesforfattere, der have deres bedste Terrain blandt Fabrikarbeideren.

Endnu vil man maaste indvende, at kunne vi her i Landet ikke skaffe os de svære Huder til svært Læder, saa maa vor Produktion beregnes paa de lettere Huder, som vi have Overflod af. Skulde vi imidlertid garve alle disse Huder, da vilde denne Sort Læder langt fra kunne finde Anvendelse her i Landet, vor Produktion maatte da beregnes paa Udførsel til Udlandet, men disse have Beskyttelsestold og Værdier til at afværge vor Indførelse. Vi maatte indrette vor Garberidrift paa Dampkraft og Værktøismaskiner, hvor alle de store Lande have Fortrinnet ved billigere Jern og Kul, som ved Tolden fordyres for os. Selv om vi i disse Henseender kunde konkurrere, vil dog altid Mangelen paa det vigtige Raastof Værden, gjøre vor Konkurrence med Udlandet i høj Grad vanskelig.

Det Land, der har og endnu trykker Underlædersgarverierne i Europa, er Nordamerika, der med stor Energi har kastet sig over Underlædersgarvningen, og som er i Stand til at sælge overdreven billigt, saa længe Værden er tilstede i saa rigeligt Maal som nu, og Træet har saa lidt Værdi, at Stoven omhugges for Værdens Skyld. Det har foranlediget Tyskland, der paa Grund af sin lave Toldsat har lidt mest, til at forhøje sin